

افزایش سواد جنسی؛ راه مقابله با ویروس پاپیلوما

9 خرداد 1401

ویروس پاپیلومای انسانی (HPV یا Human Papillomavirus) عامل زگیل تناسلی شایع ترین عفونت مقاربتی مردان و زنان در دنیاست. این ویروس در زمان آمیزش جنسی و تماس مستقیم بین پوست افراد منتقل می شود و اغلب افرادی که دچار این عفونت می شوند از آن بی خبر هستند چون در بدن آنها نشانه‌ای وجود ندارد، اما در مواردی می‌تواند ضایعات پیش‌سرطانی یا سرطانی هم ایجاد کند.

جامعه جوان، نیروی محرکه اصلی هر جامعه‌ای به شمار می‌رود که اگر درست هدایت نشود سلامت جوانانش دچار ناهنجاری‌هایی می‌شود که در نهایت هزینه‌های آن گریبان نظام سلامت کشور را خواهد گرفت.

از این‌رو، هرگونه آسیب و خطر احتمالی برای این قشر از جامعه باید توسط سیاست‌گذاران هر کشوری بررسی شود و مورد توجه قرار گیرد.

شور، شوق و اشتیاق؛ ارمغان بلوغ و جوانی

دکتر سید محمود سید خرمی؛ دکترای ویروس شناسی از دانشگاه تربیت مدرس می‌گوید: «موضوع بلوغ و شور و شوق آن به خاطر تاثیر هورمون‌ها با بروز هیجانات جنسی همراه است. از این رو نداشتن اطلاعات و آگاهی‌های جنسیتی لازم در مورد آن می‌تواند مشکلات زیادی به دنبال داشته باشد. ابتلا به بیماری‌های منتقل‌شونده از راه مقاربت جنسی که اغلب آنها هم ماندگار و گاهی نیز درمان ناپذیر هستند از جمله این مشکلات هستند. ضمن آنکه بروز این گونه بیماری‌ها اضطراب و سرخوردگی‌هایی نیز با خود به دنبال خواهد آورد.»

برخورداری از سواد جنسی

به عقیده دکتر خرمی آگاهی، مراقبت و پیشگیری مانع از بروز بیماری‌های مقاربتی و مشکلات ناشی از آن می‌شود. ضمن آنکه کنترل این خطرات احتمالی نیز چندان سخت نیست و به‌آسانی و با افزایش دانش سلامت جنسی یا سواد جنسی قابل‌مقابله است.

باید بپذیریم درحال حاضر جامعه ما مانند قبل سنتی نیست و در دنیای مدرن امروزی، بسیاری از ناهنجاری‌های گذشته به آسانی قابل‌پیشگیری و درمان هستند. یکی از این موارد نیز بحث روابط جنسی است.

این ویروس‌شناس می‌گوید سرپوش گذاشتن، انکار یا نادیده گرفتن این موضوع به هر علت می‌تواند

باعث بروز بیماری‌های مقاربتی زیادی شود؛ به ویژه بیماری‌هایی که در درازمدت می‌توانند به عوارض ناگوارتری منجر شوند، مانند سرطان‌های ناشی از پاپیلوماویروس‌ها که از طریق جنسی منتقل می‌شوند.

به گفته دکتر خرمی، با توجه به اینکه بیشترین آسیب از بیماری منتقل‌شونده از راه تماس جنسی متوجه جوانان است باید به بالا بردن سواد و آگاهی آنان اقدامات جدی شود.

آگاهی و دانایی در اصول سلامتی در دراز مدت می‌تواند برای فرد به طور مستقیم و برای جامعه به طور غیر مستقیم فواید زیادی داشته باشد.

سنت، حجب و حیا و شرم نباید به اشتباه باعث شوند افراد از آگاهی و دانشی که می‌تواند سلامت جامعه را تامین کند غافل شوند. باید پذیرفت ذات جوانی توأم با شور و تکاپوست، اما نیاز به حمایت، آگاهی و جهت دادن به مسیر درست دارد.

پاپیلوما ویروس؛ نگرانی‌های موجود و راهکارهای کنترلی

دکتر خرمی می‌گوید پاپیلوما ویروس که به نام ویروس [زگیل تناسلی](#) معروف است توسط ویروس‌های خانواده پاپیلوما ایجاد می‌شود و با برخورد پوست فرد آلوده خصوصاً در هر نوع رابطه جنسی با پوست و مخاط فرد سالم منتقل می‌شود.

در اغلب موارد فرد بدون علامت و ضایعات در نواحی تناسلی و دهانی (به ویژه مردان) قدرت انتقال آلودگی به دیگران را به صورت بالقوه دارد.

نداشتن علامت در بسیاری موارد موجب اهمال در کنترل و مراقبت بیماری می‌شود. به همین دلیل آلودگی با سرعت بیشتری گسترش پیدا می‌کند؛ خصوصاً بین افرادی که روابط جنسی متعددی دارند.

بروز سرطان

به گفته این ویروس‌شناس، آلوده شدن فرد می‌تواند در بلند مدت به بروز انواع سرطان در نواحی تناسلی، دهان و گلو در هر دو جنس زن و مرد منجر شود.

ویروس پاپیلوما در اغلب موارد خود به خود از بدن فرد مبتلا پاک‌سازی می‌شود. ولی این آلودگی در بعضی افراد ماندگار می‌شود و چون عامل ویروسی درمان قطعی ندارد، فرد آلوده در صورت رعایت نکردن نکات بهداشتی جنسی می‌تواند باعث آلودگی دیگران شود.

لزوم غربالگری منظم ویروس، رعایت بهداشت

خرمی می‌گوید فردی که علایم و ضایعات پاپیلومایی (زگیل) دارد، بعد از درمان این ضایعات، باز هم نیاز به پایش و غربالگری منظم برای پیشگیری از سرطان دارد.

بیشتر بیماری‌های منتقل‌شونده از راه جنسی با رعایت اصول بهداشتی قابل‌پیشگیری هستند؛ می‌توان به

پایبندی به اصول خانواده یا بهره‌گیری از وسایل کنترل بیماری‌های منتقل شونده از راه جنسی مانند کاندوم؛ البته نه به‌صورت قطعی اشاره کرد. امروزه در مورد بیماری پاپیلوما جنسی؛ به ویژه مواردی که با احتمال خطر بالای ابتلا به سرطان همراه هستند این امکان وجود دارد که با واکسیناسیون هدفمند گروه‌های مستعد (فعال از نظر جنسی) بتوان از خطر ابتلا به بیماری و هم بار روانی بر نظام سلامت و جامعه کاست.

سیاست‌گذاری‌های لازم برای مقابله با بیماری و واکسیناسیون

به گفته این ویروس‌شناس، با بهره‌گیری از اطلاعات حاصل از پایش آلودگی به پاپیلوما ویروس در جامعه و همچنین با در نظر گرفتن سیاست‌های موفق کشورهای پیشرفته در کنترل این بیماری باید سیاست‌گذاری‌های لازم در زمینه مقابله، کنترل و مدیریت این بیماری و عوارض جانبی آن را به صورت کارآمدتری پایه‌ریزی کنیم.

متأسفانه هنوز سیستم مدون و پایشی جامعی برای گزارش آمار ابتلا و هزینه‌های متقابل سرطان‌های مرتبط با پاپیلوما در ایران نداریم؛ اما مطالعات نشان می‌دهند در ایران، بروز [سرطان دهانه رحم](#) هم مثل کشورهای دیگر در حال افزایش سرمایه‌گذاری در زمینه سلامت جامعه است.

واکسیناسیون از طریق کاهش هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم متحمل بر نظام سلامت و اقتصاد جامعه می‌تواند در آینده منجر به سودآوری شود. ضمن آنکه اثر مستقیمی بر سلامت افراد دارد و باعث جلوگیری از انتشار ویروس می‌شود.

مقابله و درمان

خرمی می‌گوید در بحث مدیریت کلان سلامت، باید نگاه جامع‌تر و عمیق‌تری به جریان بیماری‌هایی داشت که به‌صورت نامحسوس زیر پوست جامعه در حال حرکت هستند و ناگهان سلامت آن را نشانه می‌گیرند و هزینه‌های زیادی به بار می‌آورند.

با توجه به نیاز جامعه جوان امروزی کشور، ارتقای [سواد سلامت جنسی](#) جامعه و حمایت همگانی ارگان‌های مسئول شامل مجموعه سیستم آموزشی، فرهنگی و رسانه‌ای از سیستم سلامت کشور در این زمینه، قرارگیری واکسن پاپیلوما در برنامه واکسیناسیون کشور و حمایت از موارد مرتبط با تولید واکسن و کیت‌های تشخیصی/غربالگری مناسب می‌تواند در نهایت به نتایج مطلوبی برسد.